

Formandens beretning ved generalforsamling 2016

Som formand for bestyrelsen skal jeg indledningsvis slå fast, at årets regnskab er aflagt i overensstemmelse med de internationale standarder for finansiell rapportering.

Vi har gennem de seneste fire år skabt vækst på grundlag af vores World Class Hub strategi. Og i 2015 holdt vi vækstkursen.

Vi følger Expanding CPH planen om skridt for skridt at udvikle lufthavnen til en fremtid med 40 millioner passagerer om året.

Det er en fleksibel plan, hvor vi investerer i mere kapacitet, når der er behov. Og behovet er der, viser resultatet for 2015.

Det blev et travlt år med en passagervækst på 3,8 procent – til i alt 26,6 millioner passagerer. Det er ny rekord.

Omsætningen steg med 5 procent til 4 milliarder og 61,9 millioner kroner.

Resultatet efter skat, korrigeret for særlige forhold, lyder på 1 milliard og 96 millioner kroner.

I bestyrelsen betegner vi det som godt.

Det er afgørende, at CPH tjener penge, så vi kan investere mere i lufthavnen.

Som knudepunktslufthavn for hele Danmark, Sydsverige og Nordeuropa har vi et stort ansvar at leve op til.

Lufthavnen skaber national sammenhængskraft og international tilgængelighed. Vi binder Danmark sammen. Og binder verden sammen med Danmark.

Men det kan vi ikke alene. At udvikle Københavns lufthavn kræver et tæt samarbejde med flyselskaber, myndigheder, politikere, virksomheder, organisationer og fagforeninger.

Her vil jeg benytte lejligheden til at rose regeringens initiativ til at få skabt en national luftfartsstrategi, der skal understøtte væksten i luftfarten - til gavn for hele landet.

I efteråret udgav vi denne publikation på skærmen bag mig: Vækst i hele Danmark.

Her viser analyser fra Oxford Research, baseret på den metode den britiske regering har brugt, at der vil kunne skabes og fastholdes omkring 84.000 arbejdspladser - hvis det lykkes CPH at vokse fra 25 til 40 millioner passagerer.

Og vel at mærke ligger halvdelen af væksten i arbejdspladser udenfor hovedstads-regionen.

I 2015 har vi efter ønske fra flyselskaberne sammenlagt indenrigs -og udenrigs-terminalerne. Det giver samlet set flyselskaberne en mere effektiv drift.

For indenrigspassagererne betyder det kortere afstand til metro og tog og lettere flyskift.

Det har passagerne kvitteret for. Målt på en skala fra 0-100 er indenrigspassagerernes tilfredshed siden sammenlægningen steget fra 78 til 87.

Men for en del flypendler, der rejser indenrigs meget ofte, har dele af sammenlægningen været frustrerende. Mange har oplevet en mere uforudsigelig vej gennem lufthavnen.

Det er vi naturligvis kede af.

Derfor har vi etableret et tæt samarbejde med pendler-foreningerne og sat gang i en lang række initiativer som flere ansatte i security, central placering af flyene og et særligt digitalt pendlerkort

Indenrigs er vigtigt, så man kan bo i Aalborg og arbejde i København. Så man kan drive en global virksomhed fra Bjerringbro eller Bornholm – og have den tilgængelighed til verden som CPH tilbyder.

Vi har nu haft vækst i de seneste fem år. Det er glædeligt at se virksomheden vokse – både når det gælder trafik og passagerer, og når det gælder vores bygninger og infrastruktur – vores kapacitet.

Vi er i bestyrelsen parate til at investere i at CPH kan vokse til 40 millioner passagerer om året.

Det vil skabe endnu flere ruter og arbejdspladser og gøre verden endnu mere tilgængelig.

CPH investerer i disse år i omegnen af en milliard kroner om året. I 2015 blev det til 1 milliard og 148 millioner kroner.

Det er meget store beløb. Så sideløbende med væksten og investeringerne skal vi også være skarpe til at styre omkostningerne.

Med effektiviseringer og automatiseringer har vi fra 2010 til 2015 sænket omkostningerne pr. passager med 2,5 procent. Det har også bidraget til at sænke omkostningerne for vores kunder.

Vores investeringer skal også være intelligente og velgennemtænkte. Vi skal udbygge og vokse i takt med væksten.

Et eksempel: I sommeren 2015 skulle den ene af vores to hovedbaner renoveres og fremtidssikres.

Den anledning benyttede vi til at gøre banen bredere, så vi nu kan tage imod verdens største langdistance passagerfly, Airbus 380'eren.

Vi var samtidig i gang med at udvide Finger C, der især betjener de store interkontinentale fly.

Baggrunden for det var, at vi det seneste årti har fordoblet antallet af de lange, interkontinentale ruter til 32.

Her benyttede vi anledningen til at udvide den ene af de tre nye brobetjente standpladser ved Finger C udbygningen til også at kunne håndtere verdens største passagerfly.

I oktober 2015 indviede transportminister Hans Christian Smith den nye Finger C Syd. Personligt synes jeg, at det er et meget vellykket byggeri.

1. december landede Emirates A380'er i CPH for første gang. Dermed er CPH den første skandinaviske lufthavn med en A380'er i fast rute. En maskine med plads til 615 passagerer.

Vi gjorde plads ved at ind-tænke 380'eren i de byggerier, der alligevel var - eller skulle - i gang. Det har været med til at reducere den samlede omkostning.

Det er god omtanke – og viser samtidig, at vi er konkurrencedygtige og effektive.

Det er ganske afgørende, da hver eneste flyrute skaber vækst og arbejdspladser og åbner verden for danske virksomheder og ferierejsende.

Det lagde Erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen også vægt på ved åbningsarrangementet for A380'eren.

I det hele taget var 2015 præget af stor bygge aktivitet. Vi afsluttede moderniseringen og udvidelsen af Terminal 2 "landside" med 2.100 kvadratmeter.

Vi byggede to ekstra spor i security tjekket – og er allerede i gang med at bygge flere.

Efter ønske fra flyselskaberne udvidede vi det særlige CSRA sikkerhedsområde ved hangarerne på airside området.

Det betyder, at de ansatte slipper for flere daglige security-tjek, når man skal rundt på området for f.eks. at rengøre og klargøre flyene. Det sparer både tid og penge for flyselskaberne og handlerne.

Og lad mig her også lige understrege, at øget kapacitet ikke **altid** er lig er flere kvadratmeter.

Med proces-investeringer som f.eks. smartere kø styring, automatiske baggedrop og selvbetjenings-automater har vi de senere år kunnet øget check-in kapaciteten i Terminal 2 og 3 med hvad der svarer til 40 pulte.

Samtidig har vi øget passagernes tilfredshed. Det er vigtigt.

For når det gælder passagererne, er vores ambition, at turen gennem lufthavnen skal være den bedste del af rejsen. Kort sagt skal vi skabe rejsegående.

Turen gennem lufthavnen til gaten skal også være effektiv og nem. Udover fokus på service er også selvbetjening afgørende.

Vores målinger af passagernes tilfredshed viser, at selvbetjening øger rejsegleden og oplevelsen af selv at kunne styre sin tid.

Et eksempel: De rejsende, der selv tjekker ind via computeren derhjemme, på mobilen eller på automaterne herude scorer 90 ud af 100 på tilfredshedsmålingerne - mod 86 ved gammeldags, manuel check-in ved skranke.

Der er mere selvbetjening og service teknologi på vej. Ved Finger C er politiet og lufthavnen snart færdige med at installere en ny paskontrol, hvor man selv skal scanne sit pas. Det giver både højere sikkerhed og en kortere ventetid.

I security har vi opsat nye scannere i sikkerhedstjekket. Det har gjort tjekket nemmere og mere behageligt for både passagerer og ansatte.

Tilfredsheden med security endte på 89 på 100 skalaen – og CPH blev i 2015 kåret til verdens næstbedste efter at have vundet prisen for verdens bedste security to år i træk.

Vi kender vores 26,6 millioner passagerer og deres behov ganske godt, da vi hvert år gennemfører 100.000 interviews.

Det betyder, at vi kan skabe et relevant og spændende mix af butikker og serveringssteder i terminalerne, hvor der er noget for ethvert rejsebudget.

Omsætning i den del af forretningen, der populært sagt ikke har vinger – den ikke-aeronautiske – voksede med 4,9 procent til 1 milliard og 697 millioner kroner.

Omsætningen i Shopping Centret voksede 7,7 procent - blandt andet drevet af et styrket udvalg i Taxfree og en flot performance hos butikker og restauranter.

Omsætningen fra parkeringen voksede med 3,8 procent, mens vores hotel Hilton kunne notere en fremgang på 3,2 procent.

Så til den aeronautiske vækst – den vækst, der har vinger.

Efter en lidt svag start på året kom der for alvor gang i trafikken i den travle sommerferie.

Med passagerrekorden på 26,6 millioner landede den aeronautiske vækst i omsætningen på 5,1 procent – svarende til

2 milliarder og 364 millioner kroner.

Den aeronautiske vækst skyldes en lang række nye ruter og destinationer – og dermed bedre tilgængelighed til verden for danske og sydsvenske virksomheder og ferierejsende.

Samlet set kom vi ud af året med netto 10 nye destinationer.

Tilgængelighed er afgørende for Danmark – og kortet bag mig taler næsten for sig selv.

Med CPH har Danmark 156 direkte ruter ud i verden – ved årsskiftet 32 lange, interkontinentale ruter. Det er usædvanligt mange for et lille land i udkanten af Europa.

Det betyder, at der fra Københavns Lufthavn er direkte adgang til 70 procent af verdens samlede BNP.

At vi er et velfungerende trafikknudepunkt skyldes især mange års tæt samarbejde med SAS – vores største kunde. SAS stod for 39 procent af trafikken i 2015.

I dag er cirka hver fjerde passager i transfer og flyver via CPH og videre ud i verden - først og fremmest på de lange interkontinentale ruter.

I 2015 øgede SAS antallet af afgang til Shanghai, San Fransisco og New York. I år har SAS netop åbnet en direkte rute til Boston og til efteråret følger Miami.

I vores fokus på ruteudvikling arbejder vi blandt andet på at udvikle korte feeder ruter her til CPH fra f.eks. Skandinavien, Baltikum og Polen, så flere vælger at rejse ud i verden via CPH

Vi samarbejder med rejsebureauer, der kan være interesserede i at købe et fast antal flysæder.

Og vi arbejder med luftfragt. I dag medtager især de store interkontinentale passagerfly meget fragt.

Den såkaldte Belly Cargo kan udgøre op til 20 procent af omsætningen på en interkontinental rute. Dermed er luftfragt ofte det, der gør en langrute fra København økonomisk bæredygtig.

Vi er godt i gang med at få udbygget lufthavnens Cargo område. Fedex har netop åbnet en 8.000 m² stor fragtterminal. Endvidere har Kuehne og Nagel placeret deres nordiske fragtcener her i CPH.

Umiddelbart synes selve mængden af luffragt ikke at fylde så meget i det store samfundsbillede. Faktisk kun en procent af den samlede eksport.

Men målt i værdi udgør luffragten 32 procent af den samlede værdi af Danmarks eksport.

Og så til vores næststørste flyselskab, Norwegian. Også her har vi et tæt strategisk samarbejde.

Selskabet stod for 17 procent af trafikken i 2015.

Norwegian åbnede lange ruter til Las Vegas, Orlando, Puerto Rico og det gamle Dansk Vestindien – snart følger en rute til Boston.

I vores lavprisfingler CPH GO bidrog easyJet og ikke mindst Ryanair også markant til trafikvæksten. Af de selskaber, der vækstede i 2015 stod Ryanair for knap 50 procent af væksten.

Samlet steg andelen af såkaldt low-cost trafik i CPH fra 24,5 til 28,2 procent i 2015.

Lavpris-selskabernes meget høje andel af inbound passagerer – altså tilrejsende udenlandske turister og forretningsfolk – er et positivt bidrag til turismen og erhvervslivet i hele Danmark.

I Roskilde Lufthavn fastholder man positionen som Danmarks foretrukne uddannelsessted for piloter til såvel fly som helikoptere med ca. 30.000 skoleflyvninger årligt.

Og endnu bedre. Efter flere år i top 10 indtog Roskilde Lufthavn i år førstepladsen og blev kåret som de dygtigste og bedste til håndteringen af private business flyvninger – i konkurrence med 400 andre lufthavne i Europa, Afrika, Mellemøsten og Rusland.

Det er flot. Tillykke til Roskilde.

Og så til vores samfundsansvar, vores corporate responsibility som det hedder.

Vi har et ansvar for, at lufthavnens rejse fra 25 til 40 millioner passager sker med respekt for miljø og mennesker – og med fokus på høj sikkerhed for de rejsende og for de tusinder, der arbejder i lufthavnen.

Lad mig som eksempel nævne årets betydelige energibesparelse på 5,28 Giga Watt timer.

Det svarer til årsforbruget i 1.300 danske husstande og bidrager hermed til vores målsætning om CO2 neutral vækst frem til 2020.

Når det gælder virksomhedens 2.300 ansatte er det også værd at bemærke, at årets engagementsundersøgelse igen viste en meget høj medarbejdertilfredshed. Det er glædeligt.

I 2015 valgte CPH at sætte nye værdier på dagsordenen: Gæstfrihed, Partnerskab, Respekt, Stolthed

De værdier kom på prøve i efteråret, da medierne omtalte klager over upassende adfærd hos ansatte i den centrale sikkerhedskontrol.

Vi overdrog sagen til Politiet og bad et eksternt advokatfirma om at undersøge vores arbejdsrutiner og processer.

Både Politiets efterforskning og advokat-undersøgelsen viste, at der ikke er grund til at antage, at vores medarbejdere har udført personeftersyn i strid med reglerne.

Sagen gav dog anledning til, at vi gennemgik alle procedurer i CPH's sikkerhedskontrol og klagehåndtering en ekstra gang - med henblik på mulige forbedringer.

Og så lidt mere info om vores aktie.

CPHs aktie indgik i 2015 i NASDAQ nordiske 'Large cap' segment, som det hedder. Det udgøres af selskaber med en børsværdi på 1 milliard EURO og derover.

Ved regnskabsårets udløb var Københavns Lufthavnes markedsværdi 29,7 milliarder kroner.

CPH tilbyder sine aktionærer, investorer og andre interessenter løbende relevant information på selskabets hjemmeside cph.dk ligesom Nyhedsbrevet CPH News udsendes elektronisk.

Det er bestyrelsens opfattelse, at principperne for vederlag understøtter en langsigtet værdiskabelse. Derfor foreslås der ingen ændringer.

Vederlaget for et almindeligt bestyrelsesmedlem udgør fortsat 300.000 kroner, mens næstformænd og formand modtager henholdsvis det dobbelte og det tredobbelte.

Vederlag for medlemmer af Revisions- og risikokomiteen er fastsat til 150.000 kroner.

Her skal det nævnes, at de to næstformænd og de to bestyrelsesmedlemmer, der er tilknyttet af majoritetsaktionærerne, igen har besluttet at afstå for deres honorarer.

For lufthavnens direktion består vederlaget af en fast grundløn samt både en kort- og en langsigtet incitamentsordning.

En relativt stor del af direktionens samlede løn er præstationsafhængig.

Det er bestyrelsens opfattelse, at vederlaget til direktionen afspejler ledelsens selvstændige indsats, ansvar og værdiskabelse for Københavns Lufthavne.

Vi har haft fire års målrettet eksekvering af World Class Hub strategien, hvor der er fokuseret på at opbygge konkurrence-dygtighed gennem effektiv drift og ekstraordinære kundeoplevelser.

Nu er tiden kommet til en videreudvikling.

I version 2.0 af World Class Hub strategien vil vi blandt andet fokusere på:

- øget digitalisering af lufthavnen
- videre udvikling af effektive processer
- sikre at CPH er et winning team
- samt at orkestrere samarbejdet med kunder og stakeholders for at gøre det samlede CPH mere konkurrence dygtigt og for at skabe fælles fordele.

Vi vil skifte til et endnu højere gear for at kunne modstå den voksende konkurrence fra andre store lufthavne og regioner, så vi kan vokse til 40 millioner passagerer.

Og så til årets forventninger. Baseret på trafikprogrammet for 2016 forventes vækst i antallet af passagerer.

Den forventede vækst kan dog påvirkes af global økonomisk afmatning og skærpet konkurrence mellem flyselskaberne – en konkurrence, der KAN føre til indskrænkninger og lukkede ruter.

Men vi forventer, at det voksende antal passagerer får en positiv effekt på omsætningen.

Omkostningerne til driften forventes dog også at være højere end i 2015 - primært på grund flere passagerer, øgede krav til security og stigende omkostninger til lønninger.

Det opvejes dog delvist af vores fortsatte fokus på at effektivisere omkostningerne til driften.

Afskrivninger og finansieringsomkostninger forventes samlet set at være på linje med 2015, primært som følge af det fortsat høje investeringsniveau.

Resultatet før skat i 2016 forventes derfor at ligge i et interval mellem 1,45 og 1,55 milliarder kroner, når der tages højde for særlige forhold.

Driftsresultatet før afskrivninger (Ebitda) forventes at være højere i 2016 end i 2015, når der tages højde for særlige forhold.

CPH forventer endvidere at fortsætte med at investere i væksten til gavn for passagerer og flyselskaber.

I lighed med de seneste år forventer CPH fortsat at investere på et højt niveau i 2016.

Et forhold jeg også vil fremhæve er, at CPH's medarbejdere i 2015 har vundet en lang række priser. Heriblandt:

- Som verdens bedste til ruteudvikling
- Verdens mest punktlige mellemstore lufthavn
- Europas mest effektive lufthavn
- Europas bedste til bagagehåndtering
- Og Nordeuropas bedste lufthavn

Dertil kommer årets gode resultat.

Så der er al mulig grund til at takke CPH's medarbejdere for en stærk og engageret indsats i 2015.

Som en anerkendelse af den indsats er det besluttet endnu en gang at udbetale en bonus til alle på hele 19 millioner kroner.

– og det er velfortjent.

Til sidst og bestemt ikke mindst - vil jeg gerne sige tak til aktionærerne for deres interesse.

- 0 -